

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα

[COM(2003) 624 τελικό — 2003/0246 (COD)]

(2004/C 117/14)

Στις 7 Νοεμβρίου 2003, και σύμφωνα με το άρθρο 175 παράγραφος 1 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Το ειδικευμένο τμήμα «Γεωργία, ανάπτυξη της υπαίθρου, περιβάλλον», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΕΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 4 Μαρτίου 2004, με βάση εισηγητική έκθεση της κας SANCHEZ MIGUEL.

Κατά την 408η σύνοδο ολομέλειας της 28ης και 29ης Απριλίου 2004 (συνεδρίαση της 29ης Απριλίου 2004), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 76 ψήφους υπέρ, 5 κατά και 8 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Εισαγωγή

1.1. Η περιβαλλοντική πολιτική της ΕΕ, έτσι όπως αναφέρεται στο άρθρο 6 της ΣΕΚ και, ειδικότερα, ο κοινοτικός στόχος για προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, καθιστούν αναγκαίο να αισθάνονται οι ευρωπαίοι πολίτες ότι τους αφορά άμεσα οτιδήποτε σχετίζεται με τη γνώση της πολιτικής αυτής και ότι συμμετέχουν ενεργά στην εφαρμογή της. Προς το σκοπό αυτό, η ΓΔ Περιβάλλοντος προήγαγε, με διάφορους μηχανισμούς, ρυθμιστικές διατάξεις, ανακοινώσεις, διασκέψεις κ.λπ., την ενημέρωση και συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων στην πολιτική αυτή.

1.2. Τα μέχρι σήμερα χρησιμοποιούμενα μέσα επικεντρώνονταν στη θέσπιση κανόνων για την ενημέρωση και συμμετοχή των πολιτών και, σε μικρότερο βαθμό, κανόνων πρόσβασης στη δικαιοσύνη σε σχέση με τις διατάξεις που ρυθμίζουν τα διάφορα ζητήματα της περιβαλλοντικής πολιτικής.

1.3. Το άρθρο 175.1 ΣΕΚ εκχωρεί στην Επιτροπή αρμοδιότητα για την υιοθέτηση μέτρων που να εξασφαλίζουν τους στόχους της περιβαλλοντικής πολιτικής. Υπό την έννοια αυτήν, νοείται ότι πρέπει να ρυθμίζεται μια συμμετοχή των πολιτών που θα προωθεί και θα βελτιώνει την προστασία του περιβάλλοντος. Επισημαίνεται ότι ο μηχανισμός αυτός της ενημέρωσης και διαβούλευσης εφαρμόζεται ήδη σε άλλες κοινοτικές πολιτικές, και ιδιαίτερα στην ΚΓΠ και στη βιομηχανική πολιτική. Λόγω της επίδρασης που έχουν οι πολιτικές αυτές επί της βιώσιμης ανάπτυξης, η γνώση και η διαφάνεια ως προς την εφαρμογή τους πρέπει αναπόφευκτα να επεκτείνεται πέρα από τους άμεσα ενδιαφερόμενους, μέσω της παροχής ενημέρωσης προς όλους τους πολίτες.

1.4. Οι διατάξεις που, μέχρι σήμερα, ανέπτυξαν την ενημέρωση και τη συμμετοχή των πολιτών για περιβαλλοντικά θέματα είναι οι εξής:

— κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής ⁽¹⁾,

⁽¹⁾ ΕΕ L 145 της 31.5.2001, σ. 43. Επιπλέον, υιοθετήθηκε Ανακοίνωση της Επιτροπής «Προς ενίσχυση της διαβούλευσης και του διαλόγου — Γενικές αρχές και ελάχιστες προδιαγραφές για τη διαβούλευση των ενδιαφερομένων μερών από την Επιτροπή» COM(2002) 704 τελικό, 11.12.2002.

— οδηγία 2003/4/ΕΚ για την πρόσβαση του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες ⁽²⁾,

— οδηγία 2003/35/ΕΚ σχετικά με τη συμμετοχή του κοινού στην κατάρτιση ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων που αφορούν το περιβάλλον ⁽³⁾.

1.5. Η υπογραφή, το 1998, εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της σύμβασης σχετικά με την πρόσβαση στην πληροφόρηση, τη συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα (Σύμβαση του Aarhus) επιβεβαιώνει εκ νέου το στόχο να διευρυνθεί η εμπλοκή του ευρωπαϊκού πληθυσμού στα περιβαλλοντικά θέματα, προκειμένου να επιτευχθεί η ευρύτερη συμμετοχή του στη διατήρηση και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και, με τον τρόπο αυτόν, να έχει επίδραση επί της βιώσιμης ανάπτυξης του ευρωπαϊκού χώρου.

1.6. Η ισχύουσα σήμερα νομική κατάσταση, επειδή η Σύμβαση του Aarhus δεν έχει επικυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη ⁽⁴⁾, απαιτεί την ανάληψη δράσεων προς δύο κατευθύνσεις. Κατά πρώτο λόγο, να θεσπιστεί νομοθετικό μέσον, Κανονισμός, που θα επιτρέπει την πλήρη εφαρμογή των απαιτήσεων της Σύμβασης στα θεσμικά όργανα και τους φορείς της Κοινότητας όσον αφορά την πρόσβαση στην ενημέρωση, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Κατά δεύτερο λόγο, να συμπληρωθούν οι διατάξεις που απευθύνονται στα κράτη μέλη, μέσω πρότασης Οδηγίας, στην οποία απομένει πλέον μόνο να ενσωματωθεί η πτυχή εκείνη που αφορά την πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

2. Περιεχόμενο της πρότασης οδηγίας

2.1. Η προτεινόμενη οδηγία θεσπίζει τις ελάχιστες προϋποθέσεις πρόσβασης στις δικαστικές και διοικητικές διαδικασίες για περιβαλλοντικά θέματα, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται η βελτίωση της εφαρμογής του κοινοτικού νομικού κεκτημένου για τα θέματα αυτά. Πρόκειται για ελάχιστους κανόνες που χρησιμεύουν, αφενός, στην τήρηση των σχετικών απαιτήσεων της Σύμβασης του Aarhus και, αφετέρου, στην επίτευξη της εναρμόνισης σε όλες τις χώρες της ΕΕ, προκειμένου να μη δημιουργούνται καταστάσεις άνισης μεταχείρισης μεταξύ των οικονομικών φορέων και των διοικητικών αρχών.

⁽²⁾ ΕΕ L 41 της 14.2.2003, σ. 26.

⁽³⁾ ΕΕ L 156 της 25.6.2003, σ. 17.

⁽⁴⁾ Τη Σύμβαση έχουν επικυρώσει οι εξής χώρες: Πορτογαλία, Βέλγιο, Γαλλία, Ιταλία και Δανία.

2.2. Η διάρθρωση της Οδηγίας στηρίζεται στους ορισμούς των φορέων, των διαδικασιών και των πράξεων ή παραλείψεων που επισύρουν την έναρξη διαδικασίας.

2.3. Το ζήτημα που τονίζεται περισσότερο αφορά το δικαίωμα παράστασης με την ιδιότητα του διαδικού, ή την ικανότητα προσφυγής στη δικαιοσύνη, για την κίνηση της διοικητικής ή δικαστικής διαδικασίας. Από την άποψη αυτή, γίνεται διάκριση μεταξύ των πολιτών γενικά, και των νομιμοποιούμενων φορέων: οι πρώτοι απαιτείται να έχουν επαρκές συμφέρον ή να επικαλούνται την προβολή δικαιώματος ή διαδικαστικών κανόνων, ενώ για τους δεύτερους, η νομιμοποίηση τους απαλλάσσει από την υποχρέωση απόδειξης του επαρκούς συμφέροντος.

2.4. Η αναγνώριση των φορέων ως νομιμοποιούμενων θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τα κριτήρια που θεσπίζονται στα άρθρα 8 και 9, ούτως ώστε οι φορείς που πληρούν τα κριτήρια αυτά να νομιμοποιούνται για την κίνηση διαδικασιών χωρίς πρόσθετες απαιτήσεις.

2.5. Πρέπει να επισημανθεί το περιεχόμενο του άρθρου 6, όπου προβλέπεται το δικαίωμα κατάθεσης αιτήματος εσωτερικής επανεξέτασης για πράξη ή παράλειψη της διοίκησης που αντικείται στο περιβαλλοντικό δίκαιο, προκειμένου να εναρμονιστούν οι προθεσμίες και προϋποθέσεις για τις παρεμβάσεις αυτές στα κράτη μέλη.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1. Η ΕΟΚΕ έχει επανειλημμένως διατυπώσει την άποψη ότι το καταλληλότερο μέσον που διαθέτει η ΕΕ για την τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας είναι η ενεργός συμμετοχή των πολιτών στην πολιτική για την αειφόρο ανάπτυξη και ότι η συμμετοχή αυτή πρέπει να διεξάγεται με διαφάνεια και έλεγχο της τήρησης, από όλα τα μέρη, των διατάξεων που θεσπίζονται για το σκοπό αυτό. Η πρόσβαση στην πληροφόρηση, η συμμετοχή στην κατάρτιση των περιβαλλοντικών σχεδίων και, κατόπιν, η πρόσβαση στη δικαιοσύνη, συνιστούν τα μέσα που θα καταστήσουν δυνατή όχι μόνο τη βελτίωση της τήρησης των νομοθετικών διατάξεων, αλλά και την αύξηση της συνειδητοποίησης και της παιδείας των πολιτών όσον αφορά τη διατήρηση και τις χρήσεις των υφιστάμενων φυσικών πόρων.

3.2. Στη νέα αυτή φάση, καθώς επίκειται η προσχώρηση 10 νέων χωρών, είναι όντως σκόπιμη η πρόταση, εκ μέρους της Επιτροπής, των νέων αυτών εναρμονιστικών διατάξεων, πρέπει όμως να δοθεί έμφαση στην επικύρωση της Σύμβασης του Aarhus από όλες τις ευρωπαϊκές χώρες που την έχουν προσυπογράψει. Επιπροσθέτως, θα έπρεπε να επικυρωθεί και εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ώστε να διευρυνθεί το φάσμα των μέσων που διαθέτει για την προστασία του περιβάλλοντος σε παγκόσμιο επίπεδο, ειδικότερα στις Διεθνείς Συμβάσεις.

3.3. Παρότι οι προτεινόμενες διατάξεις είναι θετικές, η ΕΟΚΕ κρίνει σκόπιμο να επισημανθούν και να διασαφηνιστούν ορισμένα σημεία που έχουν μεγάλη σημασία για την άριστη επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου.

3.3.1. Οι ορισμοί που περιλαμβάνονται στην υπό εξέταση πρόταση, και που προέρχονται από τη Σύμβαση του Aarhus, παρουσιάζουν ορισμένες αποκλίσεις σε σύγκριση με εκείνους της Σύμβασης: θα μπορούσαν να επισημανθούν, σχετικά, οι εξής:

3.3.1.1. Η έννοια του νομιμοποιούμενου φορέα, που θεσπίζεται και στις δύο νομοθετικές προτάσεις, δεν προβλέπεται στη Σύμβαση του Aarhus, η οποία αναφέρεται αποκλειστικά στο «ενδιαφερόμενο κοινό», και επομένως αναγνωρίζει την «ιδιότητα του ενδιαφερομένου» σε όλες τις οργανώσεις που δραστηριοποιούνται υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος, χωρίς να είναι απαραίτητο η εν λόγω προστασία να είναι ο «αποκλειστικός σκοπός τους», ενώ απαι-

τείται απλώς να εντάσσονται στα πλαίσια του νόμιμου δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι, όπως αναγνωρίζεται στο εκάστοτε κράτος μέλος. Κρίνεται σαφές ότι άλλες μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, όπως συνδικάτα, κοινωνικο-επαγγελματικές οργανώσεις, οργανώσεις κοινωνικής οικονομίας, οργανώσεις καταναλωτών κ.λπ. επιτελούν σημαντικό περιβαλλοντικό έργο σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

3.3.1.2. Στην Οδηγία γίνεται αναφορά στη δημόσια αρχή, και η αναφορά αυτή παραπέμπει στη δημόσια διοίκηση υπό τις διάφορες μορφές της, με την εξαίρεση, ωστόσο, των φορέων που ασκούν δικαστικές ή νομοθετικές αρμοδιότητες.

3.3.1.3. Μια σημαντική πτυχή που πρέπει να επισημανθεί είναι οι εννοιολογικές διαφοροποιήσεις στο περιεχόμενο του περιβαλλοντικού δικαίου, που οφείλονται σε γλωσσικό πρόβλημα. Η ΕΟΚΕ συνιστά να ελεγχθούν, από γλωσσικής απόψεως, ορισμένοι τίτλοι που έχουν ιδιαίτερη σημασία, όπως για παράδειγμα το στοιχείο ν) του εδαφίου γ) της πρώτης παραγράφου του άρθρου 2. Θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη η αναγκαία εννοιολογική ταύτιση όλων των τίτλων οι οποίοι, καθώς συνιστούν ελάχιστα όρια, μπορούν να καταστήσουν δυνατή την εναρμόνιση της προστασίας του περιβάλλοντος.

3.3.2. Δικαστικές προσφυγές. Εξαιρούνται ρητά οι ποινικές διώξεις⁽¹⁾ από τις προβλεπόμενες περιβαλλοντικές διαδικασίες, οι οποίες περιορίζονται επομένως σε διοικητικές και αστικές διώξεις. Η κατάσταση αυτή οδηγεί σε περιορισμό των διαδικασιών στα περισσότερα από τα κράτη μέλη, στο μέτρο που, σε αυτά, υφίστανται ποινικές διατάξεις που εφαρμόζονται για τα περιβαλλοντικά αδικήματα. Εξάλλου, η Σύμβαση του Aarhus, στο άρθρο 9.3, όπου ρυθμίζεται η αμφισβήτηση πράξεων ή παραλείψεων ιδιωτών ή αρχών που θίγουν τις διατάξεις του περιβαλλοντικού δικαίου, αναφέρεται αποκλειστικά στους περιορισμούς που θεσπίζονται από τις διατάξεις οι οποίες καταστρατηγούνται. Με τον τρόπο αυτόν, προσαρμόζει τις διώξεις στα εκάστοτε θέματα που αποτελούν αντικείμενο διαδικασίας, επιζητώντας μια αντιστοιχία μεταξύ των παραβάσεων και των κυρώσεων. Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι η Πρόταση Οδηγίας, με την υφιστάμενη διατύπωση, ενδέχεται να έχει περιοριστική επίδραση όσον αφορά τις περιβαλλοντικές διαδικασίες σε σύγκριση με το εθνικό δίκαιο των επιμέρους κρατών.

3.3.3. Περιβαλλοντικές διαδικασίες. Στις υπό εξέταση προτάσεις, θεσπίζεται ένας γενικός κανόνας βάσει του οποίου ανατίθεται στα κράτη μέλη να θεσπίσουν «κατάλληλες και αποτελεσματικές διαδικασίες οι οποίες να είναι αντικειμενικές, θεμιτές, συνοπτικές και όχι απαγορευτικά δαπανηρές». Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι, παρότι βάσει της αρχής της επικουρικότητας η αρμοδιότητα για τη ρύθμιση των δικαστικών διαδικασιών εμπίπτει στις εθνικές νομοθεσίες, θα ήταν ωστόσο σκόπιμο να ενσωματωθεί ο κανόνας που περιλαμβάνει η Σύμβαση του Aarhus, στο άρθρο 9.5, ο οποίος υποχρεώνει βάσει τα μέρη να ενημερώνουν το κοινό σχετικά με τη δυνατότητα κίνησης διαδικασίας και να θεσπίσουν κατάλληλους μηχανισμούς συνδρομής που θα καταργούν ή θα περιορίζουν τα οικονομικής ή άλλης φύσεως κωλύματα που περιορίζουν την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για θέματα περιβάλλοντος.

4. Ειδικές παρατηρήσεις

4.1. Η υπό εξέταση Πρόταση Οδηγίας ολοκληρώνει την προσαρμογή της Σύμβασης του Aarhus στη νομοθεσία των κρατών μελών. Θεσπίζεται κοινό πλαίσιο δικονομικών κανόνων, εφαρμοστέων σε όλα τα κράτη μέλη, ενώ παράλληλα εξασφαλίζεται η ενιαία εφαρμογή του περιβαλλοντικού δικαίου, καθότι, επειδή πολλά από τα προβλήματα είναι διασυνοριακά, απαιτείται η λήψη μέτρων σε κοινοτικό επίπεδο.

⁽¹⁾ Άρθρο 2 f) της πρότασης οδηγίας.

4.2. Το περιεχόμενο της Πρότασης είναι συμβατό με τις κοινοτικές ρυθμίσεις για την πρόσβαση, όπως αυτές προβλέπονται σε άλλες κοινοτικές διατάξεις. Εντούτοις, θα έπρεπε να προστεθεί, στο άρθρο 1, ότι η Οδηγία θεσπίζει ελάχιστους κανόνες, ούτως ώστε να αποτραπεί το ενδεχόμενο να διγούν τα κράτη μέλη που διαθέτουν ευρύτερη περιβαλλοντική νομοθεσία, με αναγνώριση της ποινικής δίωξης και των ποινικών αδικημάτων.

4.3. Στο άρθρο 2, όπου δίδονται οι ορισμοί, θα έπρεπε να τροποποιηθούν ορισμένα εδάφια:

- c) θα έπρεπε να ορίζεται ότι νομιμοποιούμενος φορέας είναι εκείνος που έχει «μεταξύ» των σκοπών του την προστασία του περιβάλλοντος,
 - f) στις περιβαλλοντικές διαδικασίες θα έπρεπε να συμπεριληφθούν και οι ποινικές,
 - g) στο περιεχόμενο του περιβαλλοντικού δικαίου, πρέπει να εναρμονιστούν οι έννοιες ώστε να συμφωνούν με τους ορισμούς του Κανονισμού, π.χ. στο στοιχείο v).
- 2. κρίνεται ότι πρέπει να συνταχθεί έτσι ώστε να πρόκειται σαφώς για παράθεση ελάχιστων ορίων τα οποία σε καμία περίπτωση δεν θα μπορούν να είναι κατώτερα κατά τη μεταφορά στο εκάστοτε εθνικό δίκαιο.

4.4. Στα άρθρα 5 και 6, όπου θεσπίζεται το δικαίωμα παράστασης των νομιμοποιούμενων φορέων με την ιδιότητα του διαδίκου και το δικαίωμα κατάθεσης αιτήματος εσωτερικής επανεξέτασης, υπάρχουν δύο σημαντικά ζητήματα: αφ' ενός, ο γεωγραφικός περιορισμός του δικαιώματος παράστασης με την ιδιότητα του διαδίκου για περιβαλλοντικές δικαστικές διαδικασίες και, αφετέρου, η διασυνοριακή επέκταση του δικαιώματος κατάθεσης αιτήματος για εσωτερική επανεξέταση σε άλλο κράτος μέλος, όταν πληρούνται οι όροι της παραγράφου 1 του άρθρου 5. Η προϋπόθεση είναι αντιφατική δεδομένου ότι, εάν υπάρχει περιορισμός για την κίνηση διαδικασιών σχετικός με τη γεωγραφική περιοχή για την οποία οι εν λόγω φορείς είναι αναγνωρισμένοι, κρίνεται πιο σωστό να ισχύει ο περιορισμός αυτός και για την εσωτερική επανεξέταση. Και στις δύο

περιπτώσεις, η ΕΟΚΕ κρίνει ορθότερο, σε συνάρτηση με το περιεχόμενο της Σύμβασης του Aarhus, να μην ορίζονται περιορισμοί για την πρόσβαση σε οιονδήποτε δικαιοδοτικό φορέα, αλλά να διατηρούνται οι διαδικαστικές προϋποθέσεις που θεσπίζονται σχετικά από το εθνικό δίκαιο.

4.4.1. Όσον αφορά τις προθεσμίες που θεσπίζονται στο άρθρο 6, θα ήταν σκόπιμο να αρχίζουν να υπολογίζονται από την ημερομηνία της δημοσίευσης και όχι από την υιοθέτηση της διοικητικής πράξης, δεδομένου ότι αυτή δεν μπορεί να γίνει γνωστή εάν δεν μεσολαβήσει η δημοσίευσή της.

4.5. Σχετικά με τα κριτήρια αναγνώρισης των νομιμοποιούμενων φορέων, η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει ότι θα έπρεπε να επεκταθεί η απαίτηση του άρθρου 8 α) και στα νομικά πρόσωπα που έχουν «μεταξύ» των σκοπών τους την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος.

4.6. Τέλος, και όσον αφορά τις απαιτήσεις για τις περιβαλλοντικές διαδικασίες του άρθρου 10, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η διατύπωση του άρθρου 9.4 της Σύμβασης του Aarhus είναι πιο πλήρης. Φρονεί, λοιπόν, ότι τα οικονομικά κωλύματα και οι περιορισμοί ως προς την απολαβή νομικής συνδρομής, ενδέχεται να περιορίζουν όντως την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για τις οργανώσεις εκείνες που διαθέτουν περιορισμένους πόρους.

4.7. Στο άρθρο 8 εδαφίο δ) της οδηγίας, προβλέπεται ότι ένας οργανισμός, για να αναγνωριστεί ως νομιμοποιούμενος, πρέπει να έχει πιστοποιημένο από επίσημο ελεγκτή τον ετήσιο ισολογισμό του. Με βάση την αρχή της επικουρικότητας, θα πρέπει να επαφίεται στα κράτη μέλη η αρμοδιότητα για τον έλεγχο της τήρησης των απαιτήσεων της εθνικής λογιστικής που επιβάλλονται στους οργανισμούς αυτούς.

4.8. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι, για την μείωση του κόστους προφυγής για την κρατική παροχή έννομης προστασίας, το κόστος αυτό θα έπρεπε να περιορίζεται ανάλογα με τα συμφέροντα που διακυβεύονται και με τις οικονομικές ενισχύσεις, όπως ορίζει η Σύμβαση του Aarhus.

Βρυξέλλες, 29 Μαρτίου 2004.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Roger BRIESCH